

**МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА
ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ**

(Міненерговугілля України)

01601, м.Київ, вул. Хрещатик, 30, тел.: 206-38-44, 206-38-45, ф.: 531-36-92

E-mail: kanc@mev.gov.ua, Код ЄДРПОУ 37471933

№ _____

На № _____

від _____

Державна регуляторна служба України

Про погодження проекту постанови

На виконання доручень Кабінету Міністрів України від 25.04.2017 № 15374/1/1-17 та від 27.06.2017 № 23318/3/1-17 Міністерство енергетики та вугільної промисловості направляє на опрацювання доопрацьований за результатами громадського обговорення проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» (далі – проект постанови), на заміну раніше надісланого листом Міненерговугілля від 27.07.2017 № 03/31-6842.

Просимо терміново погодити проект постанови.

Додатки:

1. Копія проекту постанови на 4 арк.
2. Аналіз регуляторного впливу на 16 арк.
3. Повідомлення про оприлюднення на 2 арк.
4. Копія наказу на 2 арк.

Міністр

І. Насалик

Міністерство енергетики та вугільної
промисловості України
№01/31-8077 від 06.09.2017

31

0.31

Державна регуляторна служба України
№ 8465/1/19-17 від 08.09.2017

204960

Рамазанов 594-66-34

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від _____ № _____

Київ

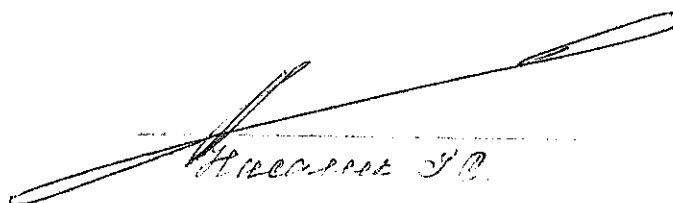
Про внесення змін до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Внести до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 р. № 187 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 29, ст. 847), зміни, що додаються.
2. Публічному акціонерному товариству «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» разом з виробниками теплової енергії, з якими було укладено договори на постачання природного газу в період з 1 жовтня 2015 р. по 31 березня 2017 р., привести договірні відносини у відповідність до вимог абзацу п'ятого пункту 12 Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу.

Прем'єр - міністр України

В. ГРОЙСМАН

Володимир Гройсман

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів
України

від _____ № _____

ЗМІНИ,

**що вносяться до Положення про покладення спеціальних обов'язків
на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення
загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку
природного газу**

1. Підпункт 4 пункту 3 викласти в такій редакції:

«4) обов'язок НАК «Нафтогаз України» постачати природний газ на умовах та у порядку, що визначені цим Положенням:

виробникам теплової енергії для виробництва теплової енергії для всіх категорій споживачів теплової енергії (фізичні або юридичні особи, які використовують теплову енергію та/або споживають послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води на підставі договору);

виробникам теплової енергії, які фінансуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету, що використовують природний газ з метою опалення і гарячого водопостачання приміщень житлового фонду та об'єктів бюджетної сфери, які належать їм на праві власності або інших речових прав;

об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку, житлово-будівельним кооперативам, що використовують природний газ з метою опалення і гарячого водопостачання приміщень багатоквартирних будинків;

виробникам теплової енергії, що використовують природний газ для виробництва електричної енергії.».

2. В абзаці другому пункту 4 після слова «Укргазбанк» доповнити словами «ПАТ «Комерційний банк «Приватбанк»».

3. Пункт 10 доповнити новим абзацом такого змісту:

«НАК «Нафтогаз України» має право здійснювати постачання природного газу безпосередньо побутовим споживачам або релігійним організаціям за цінами та на умовах відповідно до цього Положення.».

4. Пункт 12 викласти в такій редакції:

«12. Виробник теплової енергії має право до 1 квітня 2018 р. придбавати природний газ для категорій використання природного газу, визначених підпунктом 4 пункту 3 цього Положення, у НАК «Нафтогаз України» за умови, що такий виробник, на якого станом на 30 вересня 2015 р. поширювалася дія статті 19-1 Закону України «Про теплопостачання», виконав обов'язок щодо відкриття рахунків із

спеціальним режимом використання, а виробник теплової енергії, що також придбаває природний газ для виробництва електричної енергії, додатково виконав установлені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 травня 2015 р. № 670 «Про порядок розрахунків за спожитий природний газ виробниками електричної енергії, які використовують природний газ для її виробництва» (Офіційний вісник України, 2015 р., № 53, ст. 1722) вимоги щодо проведення розрахунків з використанням механізму розподілу коштів, що надходять в розрахунок за відпущену електричну енергію на рахунки із спеціальним режимом використання.

Постачання природного газу НАК «Нафтогаз України» виробникам теплової енергії здійснюється за цінами, визначеними відповідно до пункту 13 цього Положення, на підставі договору, що враховує положення примірного договору про постачання природного газу виробникам теплової енергії, що затверджується Кабінетом Міністрів України, а у випадках, передбачених Законом України «Про ринок природного газу», - на підставі типового договору з дотриманням принципу недискримінації.

Обов'язок, передбачений підпунктом 4 пункту 3 цього Положення, покладається на НАК «Нафтогаз України» на період до 1 квітня 2018 р. за наявності укладеного між виробником теплової енергії та НАК «Нафтогаз України» договору постачання природного газу відповідно до законодавства.

НАК «Нафтогаз України» для належного забезпечення опалювальних періодів, зобов'язаний направити всім виробникам теплової енергії, які підпадають під дію цього Положення, договір постачання природного газу підписаний зі свого боку та скріплений печаткою.

За підсумками розрахункового періоду між НАК «Нафтогаз України» та виробником теплової енергії, з яким укладено договір постачання природного газу, має бути підписаний акт купівлі-продажу природного газу на весь обсяг природного газу, фактично спожитого виробником теплової енергії за цей період.».

3. У пункті 13:

абзац перший викласти в такій редакції:

«13. НАК «Нафтогаз України» з 1 квітня 2017 р. здійснює продаж/постачання природного газу відповідно до пунктів 10 - 12 цього Положення для побутових споживачів, релігійних організацій (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та виробників теплової енергії в рамках виробництва теплової енергії з метою надання послуг з опалення та постачання гарячої води населенню, релігійним організаціям (крім обсягів, що використовуються релігійними організаціями для провадження їх виробничої діяльності) та для категорій використання природного газу, визначених підпунктом 4 пункту 3 цього Положення за ціною, що становить 4942 гривні за 1000 куб.

метрів (без урахування податку на додану вартість, тарифів на транспортування та розподіл природного газу, які підлягають обов'язковій оплаті відповідно до умов договорів розподілу природного газу та величини торговельної надбавки (націнки) постачальника природного газу із спеціальними обов'язками, максимальний рівень якої визначений пунктом 14 цього Положення).»;

абзац чотирнадцятий виключити.

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу».

I. Визначення проблеми

Проект постанови Кабінету Міністрів України розроблено з метою забезпечення належного виконання спеціального обов'язку щодо постачання природного газу виробникам теплової енергії на виконання Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.17 № 187 (далі – Положення).

Необхідність внесення змін до Положення зумовлено нижчевикладеним.

По-перше, у Положенні існує неоднозначність щодо кола суб'єктів господарювання, на яких поширюються вимоги Положення стосовно закупівлі природного газу у Національній акціонерній компанії «Нафтогаз України» (далі – Компанія) у статусі «виробників теплової енергії». Внаслідок відсутності чіткого законодавчого визначення терміну «виробник теплової енергії», коло суб'єктів господарювання, на яких поширюються вимоги Положення у чинній редакції набагато ширше, ніж повинно бути передбачено нормативно-правовим актом.

Так, існує велика кількість суб'єктів господарювання, які хоч і мають ліцензію на виробництво теплової енергії, проте діяльність з виробництва теплової енергії не здійснюють (використовують природний газ для власних, промислових та виробничо-технологічних потреб або взагалі вже не мають у наявності теплогенеруючого обладнання).

Зокрема, це такі суб'єкти господарювання, як КП «Шосткинський казенний завод Імпульс», ПАТ «Мотор Січ», ДП «Маріупольський морський торговельний порт», ДП «ВО ПМЗ ім.О.М.Макарова», ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат», ПАТ «Дніпровський крохмалепатоковий комбінат», ДП «Львівський державний авіаційно-ремонтний завод», ПрАТ «Теплогенерація», ПрАТ «Євраз Суха Балка», ТОВ «Свиспан Лімітед», ПрАТ «Трускавецькурорт».

Відповідно до умов Положення Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» має обов'язок постачати природний газ таким суб'єктам господарювання як «виробникам теплової енергії для всіх категорій використання природного газу» виключно за цінами та на умовах, встановлених Положенням. Як наслідок, Компанія змушена розірвати договірні відносини з такими суб'єктами господарювання (за категорією використання газу для власних промислових потреб), що були встановлені на засадах вільної конкуренції та ціноутворення відповідно до Закону України «Про ринок природного газу».

На відміну від вимог чинного законодавства щодо обов'язковості оплати

спожитого природного газу (Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Закон України «Про ринок природного газу», Правила постачання природного газу тощо) умова Положення щодо обов'язку постачати природний газ при «наявності укладеного договору про реструктуризацію заборгованості за спожитий природний газ згідно з типовим договором в рамках реалізації Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» жодним чином не регламентує обов'язковості оплати з боку споживача, але при цьому зобов'язує Компанію передавати газ виробникам теплової енергії завжди та у повному обсязі, навіть незалежно від реального виконання укладених договорів реструктуризації.

Реструктуризації на 5 років підлягає 11,327 млрд гривень заборгованість виробників теплової енергії перед Компанією за використаний природний газ.

Враховуючи наведене, у результаті використання споживачами такої вимоги Положення (тільки наявність договору реструктуризації, без необхідності його виконання та здійснення поточних розрахунків за газ) Компанія зобов'язана передати в опалювальний період обсяг природного газу, вартість якого становить близько 35 млрд. гривень.

У зв'язку з цим, потребує уточнення умов виконання договору реструктуризації заборгованості за використаний природний газ.

Таким чином, прийняття регуляторного акта сприятиме зменшенню боргу підприємств ТКЕ за отриманий природний газ (заборгованість теплопостачальних підприємств за спожитий природний газ для виробництва теплової енергії за укладеними договорами з НАК «Нафтогаз України» за 2016 рік становила 784,403 млн грн). Цей рівень заборгованості занадто високий. Проект сприятиме його зниженню.

За допомогою ринкових механізмів проблема не може бути роз'язана, оскільки внесення змін до діючої постанови Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 № 187 належить до компетенції Кабінету Міністрів України.

Діючі регуляторні акти, якими б визначалось коло суб'єктів господарювання, яким постачається природний газ для виробництва теплової енергії – відсутні.

По-друге, за інформацією ПАТ «Укртрансгаз», що надійшла до Мінрегіону листом від 05.04.2017 № 4469/12-004 НАК «Нафтогаз України» у період з січня 2016 року по лютий 2017 року не подавалось до ПАТ «Укртрансгаз» номінацій по теплопостачальним організаціям, які мали заборгованість перед НАК «Нафтогаз України» та не оформлювала обсяги природного газу використані цими споживачами.

У зв'язку з цим ПАТ «Укртрансгаз» здійснив балансування природного газу в обсязі 821,1 млн м³.

При цьому динаміка збільшення обсягу послуг з балансування у порівнянні результатів 2016 року та двох місяців 2017 року вказує, що неподання номінацій на природний газ постачальником природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки носить системний характер.

Так за 2016 рік ПАТ «Укртрансгаз» здійснив послугу з балансування природного газу у загальному обсязі 260,2 млн м³, проте тільки за 2 місяці 2017 року (січень-лютий) обсяг такої послуги вже склав 560,9 млн м³ природного газу.

Враховуючи, що усі підприємства, які купують природний газ у НАК «Нафтогаз України» працюють в умовах розподільчих рахунків згідно постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217 та усі без виключень надходження від споживачів теплової енергії згідно цієї постанови розщеплюються уповноваженим банком враховуючи в першу чергу інтереси газопостачальної та газорозподільчих компаній, теплопостачальні та теплогенеруючі підприємства фактично позбавлені можливості втручання у процедуру управління своїми надходженнями за реалізовану теплову енергію, та не спроможні перераховувати за газ більше коштів ніж надходить на такі розподільчі рахунки.

Таким чином рівень розрахунків теплопостачальних і теплогенеруючих компаній за спожитий природний газ залежить виключно від платіжної дисципліни з боку споживачів теплової енергії та незабезпечення рівня розрахунків за спожитий природний газ вище 90 % обумовлюється несвоєчасним проведенням клірингових розрахунків з відшкодування з державного бюджету пільг та житлових субсидій.

Також, віднесення більшої частки грошових коштів на оплату за газ спожитий у попередні періоди з боку НАК «Нафтогаз України» призвів до:

відмови у виділенні теплопостачальним підприємствам номінацій на природний газ;

збільшення нормативу відрахування коштів зі спеціальних рахунків на користь постачальника природного газу згідно постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217.

При цьому, слід відмітити, що правилами постачання природного газу, затвердженими постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 встановлено, що договір постачання природного газу укладається на весь очікуваний обсяг споживання природного газу, необхідний споживачу та укладання договору постачання природного газу з іншим постачальником, протягом терміну дії договору з діючим постачальником забороняється. Крім того укладання договорів з новим постачальником природного газу можливе лише з наступного місяця після повідомлення діючого постачальника природного газу, за умови відсутності боргів споживача перед діючим постачальником природного газу.

Таким чином за умов наявності боргів перед НАК «Нафтогаз України» та відсутності номінацій на природний газ теплопостачальні підприємства фактично були позбавлені можливості купувати природний газ у іншого постачальника, та НАК «Нафтогаз України» до цього часу не підтвердив обсяги спожитого такими теплопостачальними організаціями природний газ.

За таких умов, згідно Кодексу газорозподільних мереж, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 підприємства, що здійснюють розподіл природного газу мають нарахувати теплопостачальним підприємствам послугу з балансування, вартість якої дорівнює подвійному тарифу комерційної вартості природного газу.

Таким чином, теплопостачальним підприємствам, яким НАК «Нафтогаз України» до цього часу не підтвердив обсяги фактично спожитого природного газу в порядку покладених спеціальних обов'язків протягом опалювального періоду 2016/2017 мають оплатити послугу з балансування відносно ціни встановленої НАК «Нафтогаз України» на I квартал 2017 з урахуванням коефіцієнту 2 – 19012,8 грн за кожну спожиту 1000,0 м³ природного газу замість закладеної в тариф на теплову енергію для населення вартість газу – 5 930,4 грн/тис.м³ (з ПДВ), що призведе до банкрутства більшості теплопостачальних підприємств у країні. Зважаючи на вищевикладене, це може мати катастрофічний для теплопостачальних та теплогенеруючих організацій вплив, як фінансового характеру (у вигляді непомірних оперативно-господарських санкцій), так і загрожувати подальшому функціонуванню згаданих підприємств, що неминуче призведе до зриву опалювального сезону 2017/2018 та як наслідок соціального вибуху. З метою вирішення ситуації пропонуємо внести зміни до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальнодоступних інтересів у процесі формування ринку природного газу».

По-третє, вводиться положення за яким НАК "Нафтогаз України" має право здійснювати постачання природного газу безпосередньо побутовим споживачам або релігійним організаціям за цінами та на умовах відповідно до цього Положення.

По-четверте, пропонуємо під час постачання природного газу виробникам теплової енергії для всіх категорій використання природного газу, в тому числі для виробництва електричної енергії, крім визначених в абзаці першому цього пункту Положення, а також для виробництва електричної енергії такими виробниками згідно з цим Положенням до ціни застосовувати коефіцієнт 1,0.

Про зазначене, НКРЕКП також зверталась до Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. листами від 12.05.2017 № 5021/18/7-17 та від 30.06.2017 № 7191/18/7-17 щодо зміни коефіцієнту 1,6, що застосовується до ціни газу виробникам теплової енергії для всіх категорій в числі для виробництва електричної енергії, крім визначених в абзаці першому цього пункту Положення, а також для виробництва електричної енергії такими виробниками, який веде до підвищення тарифів на теплову та електричну енергію.

Крім того, у зв'язку з пунктом 3 доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Г. Зубка від 11.07.2017 № 27372/0/1-17 за підсумками наради під головуванням Віце-прем'єр-міністра України - Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Г. Зубка від 7 липня 2017 року на адресу Міненерговугілля листом НКРЕКП від 13.07.2017 № 7737/16.2.2/7-17 були надані пропозиції щодо розміру вищезазначеного коефіцієнту.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	

Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		+

II. Цілі державного регулювання

Основною ціллю державного регулювання є уточнення норм Положення в частині чіткого визначення кола суб'єктів господарювання, на яких поширюються вимоги Положення стосовно закупівлі природного газу у Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» для виробництва теплової енергії, що сприятиме зменшенню боргу підприємств ТКЕ за отриманий природний газ, а також оптимізація роботи НАК "Нафтогаз України", яка виконує обов'язок постачання природного газу для виробників теплової енергії; корегування в сторону зменшення коефіцієнту, що застосовується до ціни газу виробникам теплової енергії для всіх категорій в числі для виробництва електричної енергії, крім визначених в абзаці першому цього пункту Положення, а також для виробництва електричної енергії такими виробниками, який веде до підвищення тарифів на теплову та електричну енергію; врегулювання небалансу природного газу виробниками теплової енергії в період дії спеціальних обов'язків.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Прийняття проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу».	Регуляторний акт чітко визначає коло суб'єктів господарювання, на яких поширюються вимоги Положення стосовно закупівлі природного газу у Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», встановлює перелік компаній, які дійсно здійснюють діяльність з виробництва теплової енергії, а також уточнює умови виконання договору реструктуризації заборгованості за використаний природний газ.
Альтернатива 2.	Залишення постанови Кабінету Міністрів України від 22.03.17 № 187 «Про

Залишення існуючої ситуації без змін	затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» без змін призведе до неоднозначності щодо кола суб'єктів господарювання, на яких поширюються вимоги Положення стосовно закупівлі природного газу у Національній акціонерній компанії «Нафтогаз України» у статусі «виробників теплової енергії». Постачання природного газу виробникам теплової енергії у повному обсязі, навіть у разі невиконання укладених договорів реструктуризації. Підвищення заборгованості виробників теплової енергії перед Компанією за використаний природний газ

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей
Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	– забезпечить виконання вимог статті 11 Закону України «Про ринок природного газу», сприятиме задоволенню загальносуспільних інтересів, а саме, безпеці постачання природного газу; – забезпечить стабільність та якість енергоресурсів; – скоротить фінансові витрати держави на фінансування НАК «Нафтогаз України» (за 2016 рік заборгованість теплопостачальних підприємств за спожитий природний газ для виробництва теплової енергії за укладеними договорами з НАК «Нафтогаз України» складала близько 784 млн грн, в той час як лише за	Відсутні

	січень-серпень 2017 року цей показник становить близько 7,7 млрд грн)	
Альтернатива 2	Відсутні	Призведе до фінансових витрат держави (боргові проблеми тепло-комунальних підприємств за газ призвели до клінчу у стосунках комунальників із монополістом «Нафтогаз України», за позовами якого й було арештовано їхні рахунки; підприємства не мають змоги придбати необхідні матеріали, вони працюють лише завдяки тому, що міські ради на сесіях виділяють їм кошти на підготовку до зими. Із водоканалами також проблеми, адже зросла вартість електроенергії), оскільки існує велика кількість суб'єктів господарювання, які хоч і мають ліцензію на виробництво теплової енергії, проте діяльність з виробництва теплової енергії не здійснюють (використовують природний газ для власних, промислових та виробничо-технологічних потреб або взагалі вже не мають у наявності теплогенеруючого обладнання), але відповідно до діючої постанови Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 № 187 Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» має обов'язок постачати природний газ таким суб'єктам господарювання як «виробникам теплової енергії для всіх категорій використання природного газу».

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	– забезпечить стабільність та якість постачання природного газу для населення в період опалювального сезону; – мінімізує ризики підвищення ціни природного газу для населення та відповідно тарифів на теплову енергію	Відсутні
Альтернатива 2	Відсутні	Існують ризики нестабільності постачання природного газу для виробництва теплової енергії. Це стосується обсягу природного газу, який НАК «Нафтогаз України» реалізує в рамках спеціальних обов'язків, що в майбутньому може вплинути на проходження опалювального сезону.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	14	356			370*
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	3,8%	96,2%			100

* НАК «Нафтогаз України» (оптовий продавець газу), суб'єкти ринку природного газу (оператор ГТС, оператори ГРМ, постачальники природного газу із спеціальними обов'язками (ТОВ «Газзбути»), споживачів природного газу).

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Впровадження регуляторного акта підвищить платіжну дисципліну суб'єктів ТКЕ. Забезпечить погашення заборгованості ТКЕ перед НАК «Нафтогаз України» в результаті чого держава скоротить витрати на фінансування НАК «Нафтогаз України»	Відсутні
Альтернатива 2	Відсутні	Залишення існуючої ситуації без змін призведе до нарощування боргу підприємств ТКЕ за природний газ, поставлений НАК «Нафтогаз України» (за 2016 рік заборгованість теплопостачальних підприємств за спожитий природний газ для виробництва теплової енергії за укладеними договорами з НАК «Нафтогаз України» складала близько 784 млн грн, в той час як лише за січень-серпень 2017 року цей показник становить близько 7,7 млрд грн), що сприятиме нестабільності газопостачання в цілому і призведе до банкрутства теплопостачальних та теплогенеруючих підприємств.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала

Альтернатива 1	4	Дозволяє вирішити проблему самим ефективним шляхом. Забезпечує удосконалення нормативно-правових актів, які визначають правові засади функціонування ринку природного газу України, виходячи із принципів вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, що дозволить створити умови для інтеграції ринку природного газу України з ринками природного газу держав – сторін Енергетичного Співтовариства.
Альтернатива 2	1	Неможливість досягнення цілей державного регулювання альтернативним способом Несе загрозу ефективного функціонування ринку природного газу України.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 (обраний спосіб)	– забезпечить виконання вимог статті 11 Закону України «Про ринок природного газу», сприятиме задоволенню загальносуспільних інтересів, а саме, безпеці постачання природного газу; – забезпечить стабільність та якість енергоресурсів; – скоротить фінансові витрати держави на фінансування НАК «Нафтогаз України» (за 2016 рік заборгованість теплопостачальних підприємств за	Відсутні	Забезпечує досягнення цілей державного регулювання Підвищує безпеку постачання природного газу, а також уточнює норми Положення щодо кола суб'єктів господарювання, на яких поширюються вимоги Положення стосовно закупівлі природного газу у Національній акціонерній компанії «Нафтогаз України» для виробництва теплової енергії,

	сложитий природний газ для виробництва теплової енергії за укладеними договорами з НАК «Нафтогаз України» складала близько 784 млн грн, в той час як лише за січень-серпень 2017 року цей показник становить близько 7,7 млрд грн) — забезпечить стабільність та якість постачання природного газу для населення в період опалювального сезону; — мінімізує ризики підвищення ціни для населення та відповідно тарифів на теплову енергію Впровадження регуляторного акта підвищить платіжну дисципліну суб'єктів ТКЕ. Забезпечить погашення заборгованості ТКЕ перед НАК «Нафтогаз України» в результаті чого держава скоротить витрати на фінансування НАК «Нафтогаз України»		що сприятиме зменшенню боргу підприємств ТКЕ за отриманий природний газ.

Альтернатива 2	Відсутні	Приведе до фінансових витрат держави (боргові проблеми тепло-комунальних підприємств за газ призвели до клінчу у стосунках комунальників із монополістом «Нафтогаз України», за позовами якого й було арештовано їхні рахунки; підприємства не мають змоги придбати необхідні матеріали, вони працюють лише завдяки тому, що міські ради на сесіях виділяють їм кошти на підготовку до зими. Із водоканалами також проблеми, адже зросла вартість електроенергії), оскільки існує велика кількість суб'єктів господарювання, які хоч і мають ліцензію на виробництво теплової енергії, проте діяльність з виробництва теплової енергії не здійснюють (використовують природний газ для власних, промислових та виробничо-технологічних потреб або взагалі вже не мають у наявності	Невизначеність щодо кола суб'єктів господарювання, на яких поширюються вимоги Положення стосовно закупівлі природного газу у Національній акціонерній компанії «Нафтогаз України» у статусі «виробників теплової енергії» призведе до нестабільності постачання природного газу в Україні.

		теплогенеруючого обладнання), але відповідно до діючої постанови Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 № 187 Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» має обов'язок постачати природний газ таким суб'єктам господарювання як «виробникам теплової енергії для всіх категорій використання природного газу» Існують ризики нестабільності постачання природного газу для виробництва теплової енергії. Це стосується обсягу природного газу, який НАК «Нафтогаз України» реалізує в рамках спеціальних обов'язків, що в майбутньому може вплинути на проходження опалювального сезону. Залишення існуючої ситуації без змін призведе до нарощування боргу підприємств ТКЕ за природний газ, поставлений НАК «Нафтогаз України» (за 2016 рік заборгованість теплопостачальних підприємств за спожитий	

		природний газ для виробництва теплової енергії за укладеними договорами з НАК «Нафтогаз України» складала близько 784 млн грн, в той час як лише за січень-серпень 2017 року цей показник становить близько 7,7 млрд грн), що сприятиме нестабільності газопостачання в цілому і призведе до банкрутства теплопостачальних та теплогенеруючих підприємств.	

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізм, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми є прийняття регуляторного акта, який уточнить норми Положення щодо кола суб'єктів, яким постачається природний газ для виробництва теплової енергії; коригування в сторону зменшення коефіцієнту, що застосовується до ціни газу виробникам теплової енергії для всіх категорій в числі для виробництва електричної енергії, крім визначених в абзаці першому цього пункту Положення, а також для виробництва електричної енергії такими виробниками, який веде до підвищення тарифів на теплову та електричну енергію; врегулювання небалансу природного газу виробниками теплової енергії в період дії спеціальних обов'язків.

Крім того, проект акта вирішить існуючі на сьогодні проблеми, а саме:

- ухилення від укладення договорів з виробниками теплової енергії; неподання номінацій на договірні обсяги газу або подання їх в неповному обсязі газу для виробників теплової енергії, перед якими існували договірні зобов'язання постачати газ, а також не оформлення з такими підприємствами актів приймання-передачі газу;

- штучне створення в газотранспортній системі України негативних небалансів на обсяги газу, які відібрані теплопостачальними організаціями в опалювальний період;

- ухилення від постачання газу теплопостачальним організаціям за встановленою законодавством пільговою ціною, та реалізація відповідних

обсягів газу ПАТ «Укртрансгаз» за промисловою ціною для надання послуги балансування на об'єктах теплопостачальних організацій. За наявною інформацією, за 2016 р. та опалювальний сезон 2017 року НАК «Нафтогаз України» документально не оформив реалізацію теплопостачальним та теплогенеруючим підприємствам в обсязі 917 342,907 тис. м³ газу за пільговою ціною 2 124,89 грн. з ПДВ (до 31.05.16 р.) та 5 930,40 грн. з ПДВ (з 31.05.16 р.), фактично змусивши ПАТ «Укртрансгаз» придбати ці обсяги газу у НАК «Нафтогаз України» за промисловою середньозваженою ціною 9 557 грн. за тис. м на загальну суму 8 767 856 476,39 грн.

- штучну підміну для теплопостачальних підприємств послуг з постачання газу у НАК «Нафтогаз України» за пільговими цінами, на послугу балансування та одночасно штучне здорожчання вартості спожитого газу від 200% до 700%, порівняно з встановленими регулятором цінами закупівлі газу теплопостачальними організаціями, які передбачені, у складі затверджених НКРЕКП відповідних тарифів на теплопостачання;

- оскільки штучно сформовані послуги балансування не мають економічного джерела покриття і об'єктивно не можуть бути сплачені, неправомірні дії НАК «Нафтогаз України» та рішення суду, що їх фактично узаконює, призведе до банкрутства теплопостачальних та теплогенеруючих організацій.

Міненерговугілля для впровадження регуляторного акта має погодити проект із заінтересованими органами та надати його на розгляд Кабінету Міністрів України.

Додаткові показники результативності:

- забезпечить погашення заборгованості підприємств ТКЕ за природний газ перед НАК «Нафтогаз України»;
- підвищить платіжну дисципліну підприємств ТКЕ;
- не призведе до збільшення фінансових витрат держави в частині збалансування роботи галузі теплоенергетики.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади (Міненерговугілля) та оргнів місцевого самоврядування не передбачається.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежується в часі, що дає змогу досягти цілей державного регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 року № 187» її результативність визначатиметься такими показниками:

1) розміром надходжень до державного та місцевих бюджетів України – не зміниться;

2) розміром коштів і часу, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта – не зміниться;

3) кількістю суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта - дія акта поширюватиметься на суб'єктів ринку природного газу, діяльність яких пов'язана із транспортуванням, розподілом, постачанням, зберіганням та споживанням природного газу – 370 суб'єктів господарювання;

4) рівнем поінформованості суб'єктів господарювання і фізичних осіб – високий.

Проект регуляторного акта та відповідний аналіз регуляторного впливу розміщено на офіційному веб-сайті Міненерговугілля в мережі Інтернет <http://mre.kmu.gov.ua/>. Міненерговугілля у межах компетенції надає необхідні роз'яснення щодо норм проекту регуляторного акта і надаватиме роз'яснення щодо застосування акта, який буде опубліковано в засобах масової інформації після його прийняття.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта будуть здійснюватися Міністерством енергетики та вугільної промисловості України статистичним методом шляхом аналізу інформації з відкритих джерел.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися після набрання ним чинності, але не пізніше дня з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом.

Періодичні відстеження результативності будуть здійснюватися раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

**Міністр енергетики та
вугільної промисловості України**

І. Насалик

«_____» _____ 2017 р.

**Повідомлення про оприлюднення
проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до
Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку
природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі
функціонування ринку природного газу»**

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України оголошує про опублікування проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» на офіційному веб-сайті Міненерговугілля в мережі Інтернет - <http://mpe.kmu.gov.ua>, розділ «Нормативно-правова база», підрозділ «Регуляторні акти», папка «Проекти регуляторних актів».

Проект постанови Кабінету Міністрів України розроблено з метою забезпечення належного виконання спеціального обов'язку щодо постачання природного газу виробникам теплової енергії на виконання Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.17 №187 (далі – Положення).

Необхідність внесення змін до Положення зумовлено нижчевикладеним.

У Положенні існує неоднозначність щодо кола суб'єктів господарювання, на яких поширюються вимоги Положення стосовно закупівлі природного газу у Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» у статусі «виробників теплової енергії». Внаслідок відсутності чіткого законодавчого визначення терміну «виробник теплової енергії», коло суб'єктів господарювання, на яких поширюються вимоги Положення у чинній редакції набагато ширше, ніж повинно бути передбачено нормативно-правовим актом.

Так, існує велика кількість суб'єктів господарювання, які хоч і мають ліцензію на виробництво теплової енергії, проте діяльність з виробництва теплової енергії не здійснюють (використовують природний газ для власних, промислових та виробничо-технологічних потреб або взагалі вже не мають у наявності теплогенеруючого обладнання).

Разом з тим, відповідно до умов Положення Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» має обов'язок постачати природний газ таким суб'єктам господарювання як «виробникам теплової енергії для всіх категорій використання природного газу».

Прийняття постанови забезпечить уточнення норм Положення щодо кола суб'єктів господарювання, на яких поширюються вимоги Положення стосовно закупівлі природного газу у Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», а також встановлення належних умов щодо виконання Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України» обов'язку постачання природного газу виробникам теплової енергії.

Додатково проект постанови містить положення за яким Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» має право здійснювати постачання природного газу безпосередньо побутовим споживачам або релігійним організаціям за цінами та на умовах відповідно до цього Положення.

З метою врегулювання небалансів природного газу між підприємствами теплокомуненерго та Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України» проектом постанови передбачається, що обов'язок, згідно з підпунктом 4 пункту 3 Положення, покладається на НАК «Нафтогаз України» на період до 1 квітня 2018 р. за наявності укладеного між виробником теплової енергії та НАК «Нафтогаз України» договору постачання природного газу відповідно до законодавства.

НАК «Нафтогаз України» для належного забезпечення опалювальних періодів, зобов'язаний направити всім виробникам теплової енергії, які підпадають під дію Положення, договір постачання природного газу підписаний зі свого боку та скріплений печаткою НАК «Нафтогаз України».

За підсумками розрахункового періоду між НАК "Нафтогаз України" та виробником теплової енергії, з яким укладено договір постачання природного газу, має бути підписаний акт купівлі-продажу природного газу на весь обсяг природного газу, фактично спожитого виробником теплової енергії за цей період.

При цьому, із пункту 12 Положення виключаються дискримінаційні умови постачання природного газу для підприємств теплокомуненерго в рамках спеціальних обов'язків.

Крім того, проектом постанови пропонується під час постачання природного газу виробникам теплової енергії для всіх категорій використання природного газу, в тому числі для виробництва електричної енергії, крім визначених в абзаці першому пункту 13 Положення, а також для виробництва електричної енергії такими виробниками згідно з цим Положенням до ціни застосовувати коефіцієнт 1,0.

НКРЕКП згідно з листами від 12.05.2017 № 5021/18/7-17 та від 30.06.2017 № 7191/18/7-17 ініціювала зміну коефіцієнта 1,6, що застосовується до ціни газу виробникам теплової енергії для всіх категорій, в числі для виробництва електричної енергії, крім визначених в абзаці першому пункту 13 Положення, а також для виробництва електричної енергії такими виробниками, який веде до підвищення тарифів на теплову та електричну енергію.

Відповідно до пункту 3 доручення Віце-прем'єр-міністра України - Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Г. Зубка від 11.07.2017 № 27372/0/1-17 за підсумками наради під головуванням Віце-прем'єр-міністра України - Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Г. Зубка від 07.07.2017 на адресу Міненерговугілля листом НКРЕКП від 13.07.2017 № 7737/16.2.2/7-17 були надані пропозиції щодо розміру вищезазначеного коефіцієнта.

Зауваження та пропозиції до проекту постанови приймаються в письмовому вигляді та електронною поштою протягом місяця за адресою: Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, 01601 вул. Хрещатик, 30; e-mail: vladislav.ramazanov@mev.gov.ua.

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

НАКАЗ

від 12 липня 2017 року N 468

Про внесення змін до Плану діяльності Міненерговугілля України з підготовки проектів регуляторних актів на 2017 рік

Відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності", Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.92 N 731, зі змінами та доповненнями, наказую:

1. Затвердити зміни до Плану діяльності Міненерговугілля України з підготовки проектів регуляторних актів на 2017 рік, затвердженого наказом Міненерговугілля від 14.12.2016 N 806, що додаються.
2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

І. Насалик

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міненерговугілля

12 липня 2017 року N 468

Зміни до Плану діяльності Міненерговугілля України з підготовки проектів регуляторних актів на 2017 рік

N з/п	Вид та назва проекту РА	Мета прийняття РА	Підрозділи, відповідальні за розроблення проектів РА	Термін підготовки проекту РА
26.	Постанова Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 р. N 187"	Встановлення справедливої ринкової та економічно - обґрунтованої ціни на природній газ для всіх категорій споживачів	Департамент нафтогазового комплексу	III квартал 2017 р.
27.	Постанова Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу"	Забезпечення належного виконання спеціального обов'язку щодо постачання природного газу виробникам теплової енергії	Департамент нафтогазового комплексу	III квартал 2017 р.